

9. ábra Egy megrendelés állapota

10. ábra Rekord letöltése

A letöltött rekordokat a könyvtárakban található feldolgozó rendszerek betöltő moduljával lehet a könyvtári adatbázisba beolvasni. Ezek jelenleg Latin2 karakterkódolással tölthetők le, de hamarosan Ansel és CP852 kódolással is elérhetők lesznek.

Az új honlap december közepi indulása óta több mint 4000-en regisztrálták magukat. A szolgáltatá-

sokat folyamatosan bővítjük a felmerült igényeknek, javaslatoknak megfelelően. Hamarosan az eddigieknél is több képes ajánlattal, könnyebb keresési lehetőségekkel és gyorsabb válaszüddel találkozhatnak a weblap használói.

Kormos Sándor
(Könyvtárellátó Közhasznú Társaság)

Tudomány- és technikatörténet CD-ROM-on XXIV.

Pavlics Ferenc

Pavlics Ferenc [elektronikus dokumentum] / szerzők
Füstöss László [et al.]. - Interaktív multimédia - [Bu-
dapest] : BME OMIKK, cop. 2005. - (A magyar tudo-
mány és technika nagyjai, ISSN 1586-7609)

Főcím a címképernyőről.

Működési követelmények: Pentium 366 MHz, 64 MB RAM, 8 MB video 16 bit color, SVGA monitor (800X600 felbontás), 8XCD-ROM meghajtó, hangkártya, MS Windows 98SE/NT/ME/2000/XP, Internet Explorer 5.5 vagy 6.0

ISBN 963-593-461-0

A BME OMIKK 2000. évben megindított, *A magyar tudomány és technika nagyjai* című sorozatának nyolcadik tagja a magyar születésű, NASA-díjas amerikai kutató-fejlesztő mérnököt, a holdautó és a Mars-járművek alkotóját mutatja be. A kiadvány gerincét öt nagy fejezet alkotja.

Az „Élete” című fejezet interjú formájában bemutatja a híres konstruktőr gyermek- és ifjúkorát, pályakezdését (1950), mérnöki tevékenységének első

hat évét (1950–1956), az űrkutatás bővületében immár külföldön végzett munkáját (1957–1972), feladatait a General Motors főmérnökeként (1973–1988), majd szakmai tekintetben nagyon aktív és eredményes nyugdíjas életét. A „Kronológia” fejezet Pavlics Ferenc életpályáját és kiemelkedő eredményeit 1928-tól 2004-ig foglalja össze az évszámok tükrében.

„A NASA Apolló-programja” című tanulmányban négy fejezet ismerteti a nagyhatalmak között zajló „űrverseny” jellemzőit, a holdra szállást megelőző holdtanulmányokat, az Apolló-űrhajót és a holdkompot, valamint az Apolló-repülések eredményeit. A „Holdautó” fejezetben közölt tanulmányok részben az önjáró holdkocsi tervének megszületését és első elképzeléseit, az Apolló-program holdkocsija kifejlesztésének menetét és a végleges elkészítést megelőző vizsgálatokat, a kocsi Holdon történő működésének jellemzőit foglalják össze, részben áttekintik a holdfelszíni járművek helyzetváltoztatásának energiaszükségletével kapcsolatos ismérveket. Ebben a fejezetben kapott helyet Pavlics Ferencnek az Apolló-holdjáróról a Millenárison 2002. március 13-án tartott előadása is. A „Mars-kutatás” fejezet összefoglalja a titokzatos vörös bolygóval kapcsolatos ismereteket, majd ismerteti a Mars Pathfinder („Nyomkereső”) Marsjárművének, a Sojournernek („Jövevény”) a Marson észlelt talajszerű lerakódások értékelését. E fejezet része a Mars Pathfinder roverjének, a Sojourner nevű Mars-járműnek a bemutatása is. Önálló tanulmány ismerteti a Marson jelenleg is fenn dolgozó ikerjárművek (Spirit, Opportunity) felfedezéseit. Ebben a részben hallhatjuk Pavlics Ferencnek a Millenáris Kiállításon megtartott előadását a Mars-járműről.

A szövegtartalomhoz szócikkek, álló- és mozgóképek formájában csatlakozó tartalmi kiegészítéseket

és illusztrációkat magában foglaló „Indexek” fejezet *Képek* alfejezetében összesen 168 személyes és a munkássággal kapcsolatos kép található. A *Szabadalom* alfejezet közreadja a holdautó-kerék szabadalom teljes anyagát, a *Dokumentumok* alfejezet félszáz személyes vonatkozású anyagot, illetve Pavlics Ferencről szóló írásokat sorjáz. A két videofelvétel a már említett két előadást adja közre a Millenáris Kiállításon, a filmfelvételek pedig *Holdra szállás*, *A kilövés*, *A kísérleti modell*, *A holdjármű próbaköre*, *Űrséta*, *A holdjármű kereke*, *A holdjármű kis modellje*, *Magyar vagyok*, *A kis modell*, 1956, *Catherine* címmel különleges audiovizuális részleteket tesznek közzé. A *Bibliográfia* alfejezet Pavlics tizennégy tanulmányát és publikációját sorolja fel, közülük tizenegyenek a teljes anyaga is olvasható. A „Szócikkek” jegyzéke az adott fejezetek teljesebb megértését szolgáló szócikkek és irodalmi idézetek gyűjteménye.

Az Infoware Rt., a Magyar Szabadalmi Hivatal, a Magyar Innovációs Szövetség, a Magyar Államvasutak Rt., valamint a Siemens Rt. támogatásával készült, hipertextcsatolókkal gazdagon átszőtt multimédia-kiadvány tanulmányainak szerzője *Füstöss László*, digitális szerkesztője *Horváth Péter*, kép- és videoszerkesztője *Huszár János* volt, a felelős szerkesztés *Papp Éva* munkáját dicséri. A napjaink informatikai színvonalának megfelelő rendszerkövetelményű CD-ROM a kiadó Értékesítési és Marketing Csoportjának forgalmazásában kapható, ára azonos a sorozat eddigi tagjainak (Gábor Dénes, Millner Tivadar, Csonka János, Bay Zoltán, Imre Lajos, Wigner Jenő, Bláthy Ottó Titusz–Déri Miksa–Zipernowsky Károly) 2600 Ft + áfa árával.

Árkos Iván
(BME OMIKK)

Gondolatok az információs és könyvtárosi hivatás etikai kérdéseiről

A témához kapcsolódó cseh szakirodalomban a nemrég elhunyt *Karel Janoš* említendő, akinek a könyvtár- és információtudományi oktatásához készült *Információs etika* című jegyzete ma is aktuális. A témával az 1990-es évek elején többen is foglalkoztak Csehországban, Szlovákiában pedig 1991–94 között jelentek meg tanulmányok a *Knižnice a informace* című szakfolyóiratban. A

legfrissebb szakirodalmi mű a brnói egyetemi képzésben jegyzetként látott napvilágot 2002-ben *Jan Činčérától Információs etika* címmel.

A *Národní knihovná*ban 2003-ban jelent meg érdekes tanulmány *Jitka Hurýchová*tól *Etika az információs társadalomban* címmel. Az amerikai cseh szerző a következő területeket emeli ki a cikkben: